

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Факультет природничих наук

Кафедра **географії та природознавства**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЄВРОПЕЙСЬКА РЕГІОНАЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ**

Освітня програма Географія

Спеціальність 106 Географія

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні
кафедри Протокол № _____ від
“ _ ” _____ 20 _____ р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу (зразок)
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Європейська регіональна інтеграція
Освітня програма	Географія
Спеціальність	106 Географія
Галузь знань	10 Природничі науки
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	4/8
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24 год. Семінарські заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://cee.pnu.edu.ua/%d0%b2%d1%85%d1%96%d0%b4-2/

2. Опис дисципліни

Метою викладання дисципліни «Європейська регіональна інтеграція» є: формування в студентів уявлення про інституціональну та територіальну організацію Європейського Союзу та наслідки приєднання України до цієї спільноти держав.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Європейська регіональна інтеграція» є:

- оволодіння теоретичними знаннями з дисципліни;
- вільне володіння базовими поняттями територіальної організації європейського суспільства;
- оволодіння методами описового, картографічного, статистичного, графічного, порівняльно-географічного та ін. методів опрацювання економіко- і соціально-географічних баз даних;
- ознайомитися із передумовами, станом і перспективами європейської інтеграції України;
- встановити можливості і загрози, що відкриваються внаслідок інтеграції України в ЄС.

Компетентності:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.
- Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні ним процеси.

Програмні результати навчання:

- Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.
- Пояснювати особливості організації географічного простору.
- Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.
- Розуміння обумовленості якості, рівня і способу життя людських спільнот особливостями просторової організації політичної, економічної, культурної та інших соціосфер.
- Застосовувати знання теоретичних і методологічних основ

географічних наук для моніторингу і оцінки природних умов, порівняльно-географічного аналізу розвитку економіки, населення, соціальної сфери держав світу та України.

- Аналізувати географічний потенціал території.

- Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.

- Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Передумови європейської інтеграції.	Ознайомитись з такими поняттями: 1. Географічні та історичні передумови. 2. Культурні і релігійні передумови. 3. Політичні і геополітичні передумови.	Питання тести
2.	Головні концепції європейської інтеграції.	Ознайомитись з такими поняттями: 1. Федералістські концепції. 2. Функціоналістські концепції. 3. Сучасні концепції.	Питання тести
3.	Історико-географічні аспекти європейської інтеграції.	Ознайомитись з такими темами: 1. Формування ЄСВС. 2. Заснування і перше розширення ЄЕС. 3. Друга хвиля євроінтеграції. 4. Трансформація ЄЕС у ЄС. 5. Третя хвиля євроінтеграції.	Питання тести
4.	Розширення ЄС на Схід і Південь Європи.	Знати поняття: 1. Передумови євроінтеграції країн Центрально-Східної Європи. 2. Позитивні наслідки і нові можливості євроінтеграції. 3. Ризики, що їх несе євроінтеграція.	Питання тести
5.	Роль ЄС у вирішенні збройних конфліктів у країнах колишньої Югославії.	Знати поняття: 1. Концепція «членство в обмін на мир». 2. Успіхи євроінтеграції Хорватії і Словенії. 3. Проблеми євроінтеграції БіГ, Сербії, Пн. Македонії, Чорногорії.	Питання тести
6.	Досвід адаптації господарства країн Вишеградської групи до вимог ЄС.	Ознайомитись з: 1. Реалізація «Білої книги» ЄС. 2. Структурні зміни в економіці країн регіону. 3. Регіональні диспропорції і їх подолання.	Питання
7.	Досвід адаптації господарства країн Балтії до вимог ЄС.	Знати поняття: 1. Зміна структури національних господарських комплексів. 2. Демографічні та міграційні виклики. 3. Інвестиційна політика, зміна у географії торгівлі.	Питання тести

8.	Євроінтеграційні перспективи України.	Володіти знаннями про: 1. Сучасний стан відносин між Україною і ЄС. 2. Міжнародно-правове забезпечення відносин Україна-ЄС. 3. Динаміка зовнішньо-економічних відносин Україна-ЄС.	Питання тести
9.	Реалізація європейської освітньої і наукової політики в Україні.	Володіти знаннями про: 1. Перспективні галузі співпраці в сфері науки і освіти. 2. Участь українців у спільних наукових і академічних програмах із ЄС.	Питання тести
10.	Реалізація спільної політики в сфері охорони природи.	Володіти знаннями про: 1. Європейська екологічна політика. 2. Форми співпраці України і ЄС в сфері охорони природи.	Питання тести
11.	Реалізація європейської регіональної політики.	Володіти знаннями про: 1. Проблеми адаптації європейської політики регіонального розвитку в країнах ЦСЄ. 2. Врахування європейського принципу субсидіарності в процесі децентралізації. 3. Врахування європейського принципу солідарності в регіональному розвитку.	Питання тести
12.	Втілення спільних програм із ЄС на регіональному рівні.	Володіти знаннями про: 1. Зовнішньоекономічні зв'язки Івано-Франківщини з країнами ЄС. 2. Карпатський єврорегіон: стан і перспективи співпраці. 3. Транскордонні проекти: досвід Івано-Франківської ОТГ.	Питання тести

4. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система контролю знань здійснюється через: форма контролю – залік: поточний контроль – 100 балів.
---	---

5. Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Поточний контроль	50
Лекція	50
Практична робота	30
Самостійна робота	10

Індивідуальна робота	10
Підсумковий контроль	50
екзамен	50
Додаткові заохочувальні бали, які можуть доповнити оцінку до 100 балів	
Разом	100

Вид навчальної роботи	Поточний контроль									
	Лекції 1-4	Лекції 5-8	Практичне заняття 1-3	Практичне заняття 4-6	Практичне заняття 7-9	Практичне заняття 10-12	Практичне заняття 13-14	Практичне заняття 15-16	Індивідуальна робота	Самостійна робота
Кількість балів	25	25	5	5	5	5	5	5	10	10

Поточний контроль

Методи поточного контролю:

- Усний контроль (в ході опитування, бесіди, доповіді, читання тексту, повідомлення на задану тему та ін.);
- Письмовий контроль (контрольна робота в письмовій формі, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді та ін.);
- Комбінований контроль;
- Тестовий контроль;
- Виконання і захист практичної роботи;
- Презентації
- Виконання і захист практичної роботи

Заохочувальні бали

1. Участь у дискусіях (до 1 бал),

2. Підготовка публікації до друку та/або виступу на конференції за тематикою дисципліни (до 10 балів)
3. Обговорення відповідей та оцінювання практичних робіт інших студентів (до 0,5 балів)
4. Участь у вебінарі чи прослуховування курсу за тематикою дисципліни (до 2 бали)
5. Участь у студентських наукових конкурсах та олімпіадах (до 10 балів)

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Кабінет, доступ до інтернету	Проектор, настінні карти, атласи, схеми

Література:

1. Блій Г. де, Муллер Пітер Географія: світи, регіони, концепти / Пер. з англ.; Передмова та розділ «Україна» О.Шаблія. – К.: Либідь, 2004. – 740 с.
2. Артобомов І.В. Транскордонне співробітництво в євроінтеграційній стратегії України. Монографія. Ужгород, 2009. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/3714>
3. Артобомов І.В., Діус Н.О. Євро регіональне співробітництво України: проблеми і перспективи. Навчально-методичний посібник. Ужгород, 2014. 368 с.
4. Європейська інтеграція на початку нового тисячоліття: Довідник. / А.М. Круглашов, І. Озимок, Т. Астапенко, В. Руссу. Чернівці, 2010. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://www.library.cv.ua/es/dovidnyk.pdf>
5. Зверяков М. І., Кухарська Н. О., Клевцевич Н. А., Шараг О. С. Стратегування регіонального розвитку: теорія, методологія, концепція: монографія / Одеський національний економічний університет МОН України. Одеса : Атлант VOI COIU, 2019. 241 с.
6. Калина М.С. Євроінтеграційна політика України в контексті розширення Європейського Союзу // Політичні та правові аспекти державного управління. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://academy.gov.ua/ej/ej2/txts/polprav/05kmsrjs.pdf>
7. Лещук І., Ровенчак І. Географія зовнішньоекономічних зв'язків України та країн Європейського Союзу // Економічна та соціальна географія. 2018. №1. С. 45-51.
8. "Міжнародна співпраця регіонів в контексті зближення України та ЄС: зовнішньоекономічні, інвестиційні та управлінські аспекти". Аналітична записка. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://old2.niss.gov.ua/articles/1554/>
9. Палагнюк Ю. Основні інструменти розширення ЄС на Схід // Ефективність державного управління. 2013. Вип. 37. С.189-195.
10. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С., Яворська В.В. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики. Навч. посіб. / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, В. В. Яворська. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2017. 372 с.

11. Як працює Європейський Союз: Довідник. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.kobu.kiev.ua/wp-content/uploads/2016/07/%D0%AF%D0%BA-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%8E%D1%94-%D0%84%D0%A1.-%D0%94%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>

Допоміжна:

12. Горбатюк С. Транскордонне співробітництво і соціогуманітарна безпека регіону : управлінський аспект // Ефективні державного управління. 2015. Вип. 45. С. 70-78.
13. Європейський Союз. Договірно-правова база відносин. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini/evropejskij-soyuz>
14. Кіш Є. Проблеми транскордонного співробітництва України і Євросоюзу // Політичний менеджмент. 2006. № 5. С. 131-144.
15. Методичні рекомендації єврокулбам. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2019/01/Robota-z-uevroklubamy.pdf>
16. Методологія планування регіонального розвитку в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://cg.gov.ua/web_docs/1/2014/11/docs/Methodology_of_RD_planning.pdf
17. Стратегія розвитку Івано-Франківської області до 2027 року [Електронний ресурс] // Законодавство України. 2004. Режим доступу до ресурсу: <http://www.if.gov.ua/news/47474>
18. Територіальний розвиток і регіональна політика. Стратегування регіонального розвитку на засадах смарт-спеціалізації: наукова доповідь / наук. ред. д.е.н., проф. Сторонянська І.З. Львів, ІРД НАНУ. 2020. 141 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра географії та природознавства, вул. Галицька 201, кабінет 206, сайт: https://kgip.pnu.edu.ua/op-magistr-014-07/navchальний-plan_serednya-osvita_geogra-2/ електронна адреса: kgp@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Доц. Сливка Роман Радославович
Контактна інформація викладача	roman.slyvka@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Всі аудиторні та самостійні заняття проводяться з дотриманням етичних стандартів професії. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке
--------------------------	---

	<p>нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із викладачем дисципліни.</p> <p>Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття. Забороняється добровільна передача інформації між студентами під час екзамену чи практичних робіт.</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	Відпрацювання пропусків занять відбувається кожного понеділка в 17.00
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Зниження бала на 0,5
Невідповідна поведінка під час заняття	Зниження бала на 0,5
Додаткові бали	Участь в наукових екскурсіях – 10 балів

Викладач _____